

ДОСЛІДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ОСНОВНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРОДУКТІВ І ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ

Мальцева А.В, студентка БТ-4-2

Євтушенко О.В, доцент, к.т.н. кафедри екологічної безпеки та охорони праці

Національний університет харчових технологій

Вступ. Статистичне дослідження причин, наслідків та обставин виробничого травматизму при виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів є теоретичною основою для формування комплексу ефективних заходів щодо попередження нещасних випадків та зниження його рівня. Завдяки цьому стане можливим на галузевому, регіональному та виробничому рівнях управління охороною праці визначати напрями та рекомендації щодо створення безпечних умов праці виробничого персоналу. Це є актуальним науковим завданням, пов'язаним, у першу чергу, з вирішенням соціальних проблем.

Тому метою даної роботи є аналіз причин, наслідків та обставин виробничого травматизму при виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів за період з 2013 по 2018 роки.

Основні результати та їх значущість. За результатами статистичного аналізу, при виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів з 2013 по 2018 роки виробничі травми отримали 60 працівників [1-2]. З них 63,3 % травм отримано особами чоловічої статі. На жіночу стать припадає 36,7 %, що майже у 2 рази менше від рівня травматизму чоловіків.

Найпоширенішими організаційними причинами стали: порушення правил безпеки руху; невиконання вимог інструкцій з охорони праці; порушення вимог безпеки під час експлуатації обладнання, устаткування, машин, механізмів; невиконання посадових обов'язків, відсутність належного контролю з боку посадових осіб. Аналіз статистичних даних показує, що для видів подій, які призводять до нещасних випадків при виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, визначальними є дорожньо-транспортні пригоди як на дорогах загального користування так і на території підприємства; дія предметів та деталей, що рухаються, розлітаються, обертаються; падіння потерпілого, у тому числі з висоти. Серед технічних причин домінують: конструктивні недоліки, недосконалість, недостатня надійність засобів виробництва, транспортних засобів; незадовільний технічний стан виробничих об'єктів, будівель, споруд, інженерних комунікацій, території. Найпоширенішими психофізіологічними причинами стали: травмування внаслідок алкогольного сп'яніння та особиста необережність потерпілого.

Додатково було проведено анкетування працівників по групі фармацевтичних підприємств, яке показало, що самі працівники найчастішими причинами виробничого травматизму вважають монотонність праці, поганий настрій, втому, конфлікти у сім'ї та колективі, неуважне ставлення керівників до підлеглих, незадовільний психологічний клімат.

За результатами аналізу дослідження виробничого травматизму за період 2013–2018 рр. з'ясовано, що близько 55% нещасних випадків при виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів пов'язані з експлуатацією обладнання, устаткування, машин, механізмів, транспортних засобів.

Було проаналізовано вплив різних чинників на показники виробничого травматизму: загальний стаж роботи, стаж за спеціальністю, професія, вік потерпілих. За результатами дослідження, щодо найбільш травмонебезпечних професій при виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, найчастіше травмуються водії, причому як зі своєї вини, так і з вини сторонньої особи. Наступна професійна група – працівники які експлуатують та обслуговують обладнання та устаткування. Понад половина нещасних випадків з електриками, слюсарями, зварниками та низькокваліфікованими працівниками стається через недотримання вимог інструкцій з охорони праці.

Особливе занепокоєння викликає той факт, що більш ніж половина усіх нещасних випадків припадає на працівників віком від 30 до 50 років. Більшість працівників з даного вікового діапазону встигли поміняти кілька професій на різних підприємствах, їм властива надмірна самовпевненість і переоцінка власних можливостей, які знижують увагу та призводять до нехтування правил безпеки під час технологічного процесу, що в підсумку створює нештатні ситуації. Велика частка травм припадає на досвідчених робітників, які мають стаж роботи більше 20 років, та на робітників зі стажем за професією 1–5 років. Для обох категорій властивий надзвичайно негативний фактор звикання до небезпеки із гіперболізацією власного досвіду щодо вирішення стандартних ситуацій. На ці факти слід звертати особливу увагу під час проведення первинного та повторного інструктажів на

робочому місці. Крім того необхідно підвищити якість самих інструктажів, посилити контроль за роботою працівників з невеликим фаховим стажем.

Окремо проаналізовано нещасні випадки зі смертельним наслідком. За результатами статистичного аналізу, при виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів з 2013 по 2018 роки загинуло 11 працівників [1-3]. Як правило кожна така травма зумовлена кількома причинами. Серед основних можна виділити порушення трудової і виробничої дисципліни, порушення вимог безпеки під час експлуатації обладнання, устаткування, машин, механізмів, порушення правил дорожнього руху, невиконання вимог інструкцій з охорони праці, недоліки під час навчання безпечним прийомом праці, незастосування засобів індивідуального захисту, за їх наявності.

Отже, для запобігання виробничому травматизму, підвищенню рівня безпеки виробництва при виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів роботодавцям у першу чергу потрібно: посилити контроль за дотриманням правил дорожнього руху працівниками, робота яких пов'язана з перевезенням фармацевтичних продуктів і препаратів; підвищити якість проведення інструктажів та розробки інструкцій з охорони праці; підвищити ефективність навчання та перевірку знань з охорони праці працівників, у тому числі працівників, які зайняті на роботах з підвищеною небезпекою; забезпечити моніторинг стану виробничого обладнання, систем контролю, керування виробничими процесами, сигналізації та зв'язку; здійснювати контроль за дотриманням як працівниками так і керівниками структурних підрозділів вимог законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці. Для постійного контролю та моніторингу стану охорони праці необхідно впроваджувати сучасні інформаційно-аналітичні системи управління охороною праці, які повинні бути організовані з урахуванням чіткої взаємодії начальника служби (відділу) охорони праці з керівниками усіх структурних підрозділів фармацевтичного підприємства, для адекватного та постійного управління з урахуванням усіх факторів, що впливають на стан охорони праці, і надавати керівникам структурних підрозділів оптимальну сукупність заходів забезпечення безпеки праці [3].

Література

1. Калачова І. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2013 році / Калачова І. – К. : Держкомстат України., 2014.
2. Карамзіна О.О. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2014–2018 роках / Карамзіна О.О. – К. : Держкомстат України., 2019.
3. Євтушенко О.В. Інтелектуалізація інформаційно-аналітичної системи управління охороною праці на харчовому підприємстві / О.В. Євтушенко // Наукові праці Національного університету харчових технологій. – 2018. – Том. 24, № 3. – С.100 – 112.